

KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovom: „**KOROŠKI SLOVENEK**“.
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

Rokopisi se naj pošiljajo na naslov:
Politično in gospodarsko društvo, Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

**List za politiko,
gospodarstvo in prosveto**

Izhaja vsako sredo. — Posamezna številka 15 grošev.
Stane četrletno: 1 S 50 g; celoletno: 6 S — g
Za Jugoslavijo
četrletno: Din. 25.—; celoletno: Din. 100.—

Naša vera.

Koroški Slovenci smo po glasovanju postali narodna manjšina. Kljub mednarodno zjamčenim pravicam lastne samobiti nam danes ni svobode narodnega razvoja. Narodno telo krvavi iz nešteto ran, nerešeno je šolsko vprašanje, ni enakopravnosti v javnem življenju. Danes celo naj se borimo še za dokaz, da smo kot narodna manjšina sploh še na svetu. Statistika zadnjega ljudskega štetja nas menda ne bo več navajala, ker so števniki komisarji izvršili res celo delo in čez noč pometli z nami.

Ni čudno zato, da mnogi med rojaki menijo, da ob teh črnih sencah okoli nas izgubljammo dobro vero v narodno bodočnost. **Ne, ti sočkrat ne!** Še vedno je v nas dovolj tiste odporne sile, življenskega veselja, ki odkriva tajno vsega — tudi narodnega žitja in bitja: rast in dozorevanje. Po tisočtristoletnem obstoju na naši sveti zemlji, po stoletnem boju naših prednikov za narodno samobit, po štirinajstletnem boju za priznanje zjamčenih nam manjšinskih pravic — danes se ponavlja v slovenskem rodu na Koroškem čudež narodnega življenja: **teptan in zaničevan, zatiran in izstradan se naš rod neprestano zopet dviga in sili v razmah in rast.** Neka tajna nadčloveška sila živi v njem, sila, kateri nacionalni nasprotnik kljub svoji zunanji premoči ne more do živlega. Nikakor ni slučaj, če se baš danes ob nasprotnikovem triumfu, ko nas je umetno zbrisal z jezikovnega zemljevida, ta življenska sila kaže tudi na zunaj v podvojeni meri. **Naj gredo, ki dvomijo nad nami, med naše ljudstvo, ko moli in poje, se izobrazuje ob knjigi in skrbi za vsakdanji kruh! Naj gredo med našo mladino na vasi in v šoli, med vrste doraščajočega rodu! Zaznati morajo za slovenski čudež, za skrivnostno rast mladega naroda. In ne bodo več neverni, ampak verni.**

Ja, naša slovenska mladina! Očitajo ji mnogi starikavost in nazadnjaštvo naziranja, zamerijo ji očito izpoved mladostnega hotenja

v velikonočni številki našega lista. Ker je ob kruti vsakdanjosti zaščitila jedro samobitnega narodnega življenja: vero v narod in njegove pravice, sveto navdušenje za narodno skupnost in dobrobit. Ker je zaščitila ta svoj zlati idealizem ob slednjem, ji še preostalem — seve tudi najmočnejšem viru vsega idealizma: ob Bogu. Slepci, ki ne vidijo, da hočejo z očitki strankarstva naše mladine izpodrezati življenski živec malega naroda in tirati narod v pravcati samoumor. Mar bi se naj naša mladina navduševala ob mirovnih pogodbah? Mar bi naj bila razočarana liki nemškemu narodu tirolskih Dolomitov, ki ga ni mogel rešiti niti veliki kancler Seipel s svojo dobrohotno besedo pri italijanskem Mussoliniju?!

Naša vera v narodno bodočnost je **vera v končno zmago božje in naravne pravice, iz katerih izvira tudi naše narodno pravo.** Silna je v nas ta vera v današnjih dneh, ker gledamo razbite malike stare dobe, ob katerih se nas je mučilo in redčilo in raznarodovalo v imenu pravice nasilnega in močnejšega. Danes smo celo lahko hvaležni onim, ki so nam v svoji nacionalni zasljepljenosti in nadutosti dajali in nam še dajajo kamen za kruh. Ob stradanju in trpljenju je raste slovenskih rod koroških dolin, ob pomanjkanju duševne narodne hrane je ohranjal značajnost, idealizem in zvestobo, te prve elemente narodne zavesti.

Tudi danes ne gradimo nikakih gradov v oblake, nismo tudi zasanjali snu o dozdevni bodoči sreči. Vemo le eno: še je v naših srcih jamstvo naše narodne svobode in uresničenja naših pravic. **To jamstvo je naša trdna zavest, da hočemo z zahtevo po narodni svobodi in uresničenju naših pravic le pravico in svobodo božjega in naravnega zakona, ki ju bo bodočnost zamogla še manj prezreti od preteklosti.** V tej zavesti je naša moč!

Doma in po svetu.

„**Pogajanja slovenskih voditeljev z narodnimi socialisti v Monakovem**“ — Pod tem naslovom so prinesli minuli teden avstrijski listi po uradni politični korespondenci sledečo notico: Dr. Julij Fellacher, predsednik Kluba koroških Slovencev v Ljubljani in vodja znane proti Koroški naperjene slovenske iredente se je koncem marca vrnil iz Monakovega v Ljubljano. Bivanje dr. Fellacherja v Monakovem, koder se je pogajal z nar. soc. stranko, se spravlja v zvezo z znanim nar. soc. namenom, da si nar. socialisti pridobijo pristanek Jugoslavije na priključitev Avstrije z odstopom dela Koroške Jugoslaviji. — Notico nemških listov je jugoslovanski konzulat v Celovcu popravil sledeče: Ker se s takimi poročili v avstrijskih krogih lahko ustvarja nerazpoloženje in sovraštvo proti Jugoslaviji, izjavlja kraljevski Jugoslovanski konzulat v Celovcu, da je gornje poročilo neresnično in tendenciozno, ker so v meddržavnih zadevah poklicana v Jugoslaviji za pogajanja samo pristojna uradna mesta. — Dodajamo kot glasilo slovenske manjšine na Koroškem, da manjšina po gornji notici ni niti najmanj prizadeta in da je nedavno ponovno dokazala svoje lojalno za-

držanje napram svoji državi s tem, da je poslala svoja predstavnika gg. poslanca k voditelju domovinske fronte na Dunaj v svrhe ureditve odnošajev manjšine in domovinske fronte.

1. maj — dan nove Avstrije. Prvi maj je bil vsa leta po vojni praznik avstrijske socialdemokracije. Na ta dan so zbirali voditelji svoje množice, da z njimi dokažejo svojo silo. Z lanskim letom je bil ta socialistični praznik odpravljen, le na Dunaju se je vršilo veliko socialistično zborovanje. Letos pa se misli prvi maj proglasiti za praznik nove Avstrije. Na tan dan namerava vlada proglasiti novo avstrijsko ustavo in s tem obenem proglasiti pričetek nove dobe. Posebno svečano bodo 1. maj t. l. praznovali na Dunaju. Dopoldne bo mladinska proslava, popoldne svečanostni spreved delavskih organizacij po dunajskem ringu in nato cvetlični korzo.

Pred razpustom političnih strank. — Odbor krščansko-socialne stranke je sprejel sklep o razpustu stranke, ki se priključi avstrijski domovinski fronti. Svečana priključitev bo dne 1. maja, ko se objavi tudi nova ustava. Stranka se razpusti na zahtevo kanclerja dr. Dollfussa. Ker v novi ustavi politične stranke odpadejo, je računati, da se bodo razpustile do

uvvedbe ustave tudi ostale stranke, kar bo za splošno življenje v državi samo blagodejnega vpliva.

Atentat na avstrijski brzovlak. — Dne 9. aprila se je nedaleč od Linca pripetila strašna železniška nesreča. S tira je skočil brzovlak. Zavozil je s polno brzino v železne omote in železne droge, ki so bili položeni preko proge. Lokomotiva se je takoj prevrnila. Ubita sta bila strojevodja in kurjač, 15 oseb je hudo ranjenih. Vlada je razpisala za izsleditev atentatorja nagrado 5000 šil. Sumijo, da se nahaja med nar. socialisti ali med socialisti.

Svetel žarek iz Ženeve. — V krogih Zveze narodov se živahno razpravlja o predlogu, ki ga je predložila glavnemu tajništvu Zveze narodov poljska delegacija in ki bo stavljen na dnevni red jesenskega zasedanja skupščine Zveze narodov. Poljska zahteva v tem svojem predlogu, da se zaščitijo vse narodne manjšine držav, ki so včlanjene v Zvezi narodov. Poljski predlog gre za tem, da se izvoli poseben odbor predstavnikov držav članic Zveze narodov, ki bo imel nalogo, da izdela splošna pravila za mednarodno zaščito narodnih manjšin.

Ubogi Hitler! Adolf Hitler uživa nedvomno v Nemčiji izredno popularnost. „Hitler je Nemčija in Nemčija je Hitler“ je geslo nar. soc. propagande. Z njegovim imenom uganjajo že pravcati kult. Važen je Hitlerjev pozdrav in je natančno reglementiran. Čim nižji je kdo, tem višji mora dvigniti roko v pozdrav. Vojaški pozdrav in snemanje klobuka je skoroda odpravljeno. „Heil Hitler!“ je klic služkinj, pismonoš, uradnikov, nastavljenec, je običajni pozdrav med prijatelji. Povsod ga slišiš: v šoli, gledališču in kinu, pri pogrebih, pred in po božji službi, pred in po sodnijskih obravnah. Udomačil se je celo v pismenem prometu. Trgovina in industrija dela z „Führerjem“ reklamo in prodaja Hitlerjeve slike, plakete, kipe, prodajajo se Hitlerjeve dopisnice in razglednice voditelja v vseh mogočih oblekah in pri vseh mogočih prilikah. Kmalu ne bo več kraja in mesta v Nemčiji, ki ne bi imel Hitlerjevega trga, mostu, ceste, šole, griča. — Tudi neke vrste totaliteta četudi „njemu“ bržkone nesimpatična.

Velikonočni prazniki v Rusiji. — Vse pravoslavne cerkve v Moskvi in Leningradu so bile ob dnevih pravoslavne velike noči kljub silni propagandi brezbožnikov nabito polne vernikov. Na stotine jih je moralo stati izven cerkve na ulicah, da so vsaj od daleč prisostovali veličastnemu obredu Kristusovega vstajenja. Ponoči so se vršile v cerkvah procesije s prižganimi svečami. — Pravijo, da se je praznik Vstajenja tudi drugod po svetu praznoval letos s posebno iskrenostjo. Prvi znaki lepše dobe!

Sončni žarek. — V Melbourne, mestu Avstralije, bodo odkrili v spomin padlim vojakom svetovne vojne čudovit spomenik. Spomenik bo stal na višini nad mestom. V njegovi notranjosti bo miza in na njej spominska knjiga z imeni vseh tistih, ki so se udeležili svetovne vojne. Imena bodo izpisana v zlatu. Znamenito bo pri tem spomeniku, da bo vsako leto na 11. novembra ob 11. uri prodril skozi spomenik sončni žarek ter poljubil to spominsko knjigo. Zvezdoslovci in arhitekti so dolga leta študirali na tej napravi in njim se ima Avstralija zahvaliti, da ima najlepši spomenik rajnim vojakom na svetu.

Samoumor naroda.

Skozi narode zahodne Evrope stopa črna postava smrti. Nevidna za mnoge oči žanje svojo smrtno žetev. In ni je proti njej obrambe in ne rešitve. Vrčci notranjega, duševnega življenja usihajo, vedno bolj se kažejo le še zunanje oblike liki posodi brez vsebine. Zato tod hirajo družine in umirajo ljudstva na najnevarnejši kugi. Zgodovina uči sama, da narodov ne uničuje vojna in ne stoletno suženjstvo, nasprotno jih vojna in suženjstvo ojačita v njihovem življenjskem odporu, a narodi na višku gospodarskega procvita in življenjske udobnosti se uničujejo sami. Število njihovih članov se redči z vsakim desetletjem za deset-in stotisoče dotlej, da se izbrišejo in ostaja od njih le še zgodovina.

Govorijo, da je v svetu danes mir in da kljub oborožitvi ni nikake nevarnosti izbruhla nove vojne. Prezrejo pa, da je ta mir med narodi le zunanji in navidezen in da pomeni zgolj molk kanonov in pušk. Nad tihem pa se bije med narodi sveta najostrejši boj za košček božje zemlje, boj ne na vojnih poljanah in v strelskih jarkih, marveč boj v — družini. Trudita se Musolini in Hitler, da ozdravita in utrdita to najmanjšo celico narodnega telesa. Zato ji nudita vsakojake ugodnosti in jo podpirata v njenem namenu na vse načine. Istotako dobro vedo voditelji narodov drugod, da se odloči bodočnost njihovega naroda končno le v družini in njenih najmlajših članih: v otrocih. Narod ki šteje v letu dni več krst kot zibel, ja zapisan neizprosni smrti.

Jalovi so izgovori, ki se jih navaja v dokaz neresnice. Trdijo, da je nevarnost prenaselitve zemlje velika in da grozi ob dvakratnem številu ljudstva na svetu pomanjkanje zadostne hrane. Učenjaki pravijo, da je na zemlji prostora za petkratno sedanje število, toliko močni so viri življenjskih sredstev. Trdijo, da pada število otrok vsled obubožanja po gospodarski stiski in krivični razdelitvi premoženja. Potem bi ubogi narodi in nepremožni sloji morali biti najbolj razredčeni. Resnica pa je, da so baš najpremožnejši narodi obenem tisti, ki imajo zaznamovati največji primanjkljaj porodov. In drugi pomislek: ali moremo pri tej stiski in brezposelnosti otroke sploh vzdrževati? Ta pomislek se je rodil med bogatini in ima najprej namen, da ščiti njihovo premoženje. A brez premisleka ga sprejema uboga množica, ne vedoč, da pljuje s tem v lastno skledo. Že od nekdanj ni bila v premožnih krogih navada, da bi imeli mnogo otrok. Da si ohranijo svoje bogatstvo in svojo udobnost, želijo, da bi ubožni sloji ne rastle v številu in tako ogrožali njihovo premoženje. Med bogatimi se je zlo bele smrti ugneznilo in v strahu za svoje bogatstvo zagovarjajo to zlo tudi med ubogimi. Resnično ubogim se mora govoriti,

PODLISTEK

Mati in sin.

Oton Župančič.

„Pojdi, moj sinko, na pot,
na življenja pot,
čuvaj, moj sinko, se zmot,
življenja zmot!“
Glej, in sedaj sem nazaj,
ali majka, znaj:
sinko tvoj često je pal,
ali vselej je — vstal!

Mi na Dunaju.

Op. ured. Po besedi naših dijakov v Marijanišču in v bogoslovju se danes oglašajo še naši akademiki na Dunaju. Oni del naše učeče se mladine, ki v tujini bije najostrejši boj za notranje ravnovesje. Takole govorijo:

Predvsem moramo povedati, da nas tu goji ne obdaja tako bujna romantika kakor naše tovariše v Marijanišču in v bogoslovju, ki pri odprtih oknih lahko občudujejo božjo naravo, doživljajo pomlad in prerojenje prirode in z njo vdihavajo sveže sokove mladosti in optimizma, da z njim lahko bogatijo svoje brate. Tu med stenami velemera teče življenje svojo mrzlo pot in se ne zmeni mnogo za pomlad,

da so otroci zadnje, kar naj odpravijo, ker jih mora usihanje naraščaja prekoslej obsoditi v trajno uboštvo.

Beseda o nevarnosti bele smrti! Mi koroški Slovenci smo del onega plemena, kateremu zbog notranjega zdravja nekoč pripade bodočnost. To borbo ljudstev za lepši prostor na soncu bodo nedvomno izvojevali zase narodi, ki štejejo največ zdravega, nepokvarjenega kmečkenga ljudstva, največ življenjsko čvrstih in svežih članov! Pa mi Slovenci živimo na najsakrajnejši severni meji ob mejah nemške zemlje. Zato nam je treba podvojene pozornosti, da se med nami, v naših družinah ne udomači bacil bele smrti. Le preradi poslušamo besede o udobnosti in uživanju, le presilen je na vpliv mestnega življenja. Da bi nas ta vpliv našel vsikdar odporne in zdrave!

Narodnostni boj na Koroškem končno ne bo izvojevan z orožjem ali diplomacijo kje na fronti ali pri zelenih mizah, marveč v sleherni naši družini, ki si išče kruha in obstanka na naši lepi zemlji. Dokler bo tod obstajalo nedotaknjeno ono življenjsko veselje, ki odlikuje mlade rastoče narode, dokler bo živela v rodu neokrnjena ljubezen do otroka in bo v časti spoštovanje do materinstva in matere, dotlej lahko z jasnimi upi gledamo v bodočnost. Predvsem v družinah se bo odločila naša bodoča usoda in šele v drugo pri pogajanjih in sklepih. To naj bodi vsakomur pred očmi, komur je resnično na srcu usoda njegovega ljudstva.

DOMAČE NOVICE

Naša govorica.

Naš jezik imenujemo slovenski. Prav tako so imenovali stari Slovani svoj jezik, predno so se razcepili na posamezne veje. Tako smo v imenu našega jezika in našega naroda ohranili nekdanje skupno ime: Slovenec. To ime pride od nekdanjega imena Sloven, ki je bilo skupno ime za vse Slovane. Naš „slovenski“ je torej baš to, kar imenujemo „slovanski“; tako pridejo drugi slovanski narodi večkrat v neprilike, kadar nas hočejo imenovati. Pri tem se jim namreč mešajo besede slovenski in slovanski. K temu še prihaja, da mi nismo edini med Slovani, ki smo ohranili to skupno ime. Tudi Slovaki imenujejo svoj jezik slovenski jezik in pri Kašubih med Poljaki najdemo Slovince, ki jih Poljaki imenujejo Slovence.

Zgodovina našega jezika nam je poznana iz naših narečij, iz vseh spisov, ki so se do danes v njem natisnili, pa tudi iz raznih drugih virov. Za najstarejšo dobo nam služijo krajevna in osebna imena. Najznamenitejši spomenik naše govorice pa so brižinski spomeniki,

komaj da jo opazi. Samo sonce, ta blagoslov zemlje, taja oledenele duše, da zahrepene po vsem lepem, in oživi v njih vero v boljše človeško hotenje in stremljenje. Ni torej čudno, da gledamo mi življenje nekoliko drugače in da si ne moremo zastirati oči pred realnim svetom, ki ga srečavamo ob vsakem koraku. In še nečesa ne smemo zamolčati: velike razdalje nas ločijo, tako da se zberemo vsi samo enkrat ali dvakrat na teden in še to v tako odmerjenem času, da je zares težko izmenjati vse misli, ki hočejo biti izrečene. Zato ne sme presenetiti želja, ki že dolgo živi v nas vseh, da bi imeli nekoč svoj dom, svoje skupno bivališče, ki bi nas nujno povežalo v celoto in nam nudilo vse možnosti enotnega skupnega dela in duhovnega izživljanja. Vendar razumemo čas in razmere in zato radi priznavamo, da za more naše željo izpolniti: šele bodočnost.

Tudi mi smo mladi in značilno za mlado dušo je poleg optimizma oni ostri čut, ki dobro razlikuje med pravim in nepravim, med pravico in krivico, med besedo in dejanjem. Pred nami se odpira neskončno polje, polno delavcev, bolj ali manj vestnih, nekaj pametnih, nekaj dobrih, mnogo preračunjeno brezvestnih; vsi ti sejejo vsak svoje seme predvsem z željo, da bi ravno ono obrodilo najbilnejši sad, čeprav ni gotovo, da bo kruh iz njega užiten in bo nasitil vse ljudi. Med temi sejalcji so posebno vidni trije, ki skušajo utreti pot bodočemu človeštvu iz slepe ulice, kamor ga je dovedla

imenovani po samostanu Freisingen v južni Bavarski, kjer so jih našli leta 1803. Sestavil jih je škof Abraham okoli leta 975 za svoja škofovska opravila. Če primerjamo našo današnjo govorico z govorico pred skoroda tisoč leti, najdemo, da se je razmeroma malo spremenila. Takole se glasi odlomek iz brižinskih spomenikov: Tebe, bože milostivi, porončo vsa moja slovesa, i moja dela, i moje pomišljenje, i moje srce, i moje telo, i moj život, i moju dušu. Z mirno vestjo torej lahko rečemo, da naš jezik skozi tisočletje ni bistveno spremenil svojega lica.

Kako bo z našo govorico v prihodnje tisočletje? Da bi kedaj brez sledu izginila iz sveta, tega se nam ni treba bati, dasi so izginile brez vsakih sledov govorice, narodov, ki so bili mnogo večji in močnejši do nas. Kako dolgo pa bo naša govorica živela, je v veliki meri odvisno tudi od nas. Saj je naša govorica le posoda naše misli in našega čustva. Dokler bosta naša misel in naše čustvo prihajala iz zavedno slovenske duše, bo ohranjen tudi slovenski jezik, ki ga govorimo in pišemo. Slovenska zavest pa bo živela dotlej, dokler bomo verovali v svoj slovenski narod, da nam je božji dar, ki ga moramo varovati in čuvati kot svoj najdražji zaklad. Človek brez narodnosti pa je to, kar je roža brez barve, gora brez zelenja, pomlad brez rož, življenje brez Boga.

Kako je v Kanadi. — Ljubljanski „Slovenec“ je nedavno priobčil pismo nekega slovenskega delavca v Kanadi, ki piše med drugim: Po vsej širni Kanadi smo Slovenci raztreseni. Imamo različna dela. Eni delajo v jamah, eni na kopih, drugi na progi, največ pa nas je raztresenih po kmetijah, farmah. Jaz delam vsehskozji na farmi. Zato so mi razmere na farmah dobro znane. Pozna se naprej kriza. Pšenica, ki se je največ pridelala, nima cene. Tudi cene drugih pridelkov so padle. Ob farmarjih trpi tudi trgovina, ker izgublja glavnega odjemalca. Najbolj prizadeti so delavci, stotine od njih je izgubilo delo. In kdor ima še delo na farmi, so mu zmanjšali plačo. Za zimski čas plačuje farmar 5 do 10 dolarjev na mesec, za poletje nekoliko več, do 15 dolarjev. Ob žetvi je nekoliko bolje, a tudi ne več tako, kot včasih. Bili so časi, ko je farmar plačeval delavcu do 6 dolarjev na dan! Še lani so plačevali do 2 dolarja. Sedaj vidite, kako se nam kriza pozna. Bolje je plačan, kdor dela v jami. Ampak Slovence, ki delajo v jami, bi lahko preštel na prste. Tu je povsod prvi Anglež. Kar temu ostane, dobe drugi. Pa je tudi že več rudnikov pustilo delo, ker ni sredstev. Več ljudi je sedaj brez dela. Eni se selijo drugam, drugi se vračajo v stari kraj, kakor že kdo more. Želimo le eno, da bi se razmere kmalu izboljšale in da bi bilo več ljudi zaposlenih. Več ljudi tam v starem kraju

misel o upravičenosti neomejene svobode in iz tega izvirajoča gonja po vseh dosegljivih gmotnih dobrinah. Ni tu na mestu, da bi razpredali naše misli o vseh treh. Samo o enem, ki smo mu najbližji in s katerim smo rastle, želimo spregovoriti nekaj pripomb: o katoliškem gibanju.

Optimisti smo in verujemo v dobro voljo vseh, ki se trudijo, da zaživi v katoliških vrstah nov, pravi, resnično krščanski duh. Istočasno pa hočemo biti stvarni dovolj, da zahtevamo predvsem dejanj, ki opravičujejo vero v to dobro voljo. Človeštvo je sito besed in željno dejanj, ki bi pokazala pot v bodočnost. Tudi mi!

Naj navedemo odlomek misli našega sovrstnika B. Voduška v potrdilo, da ne čutimo zahtev samo mi na Dunaju, marveč je klic mladine tudi drugod. Med drugim pravi: „Vprašanje pa, v katerem je nasprotstvo mladine, ki jo opisujem, do katoliške javnosti najnepomirljivejše, je vprašanje odnosa med njo in Cerkvijo in kapitalizmom. Zdi se nam razumljivo, da Cerkev brezpogojno obsoja boljše življenje zaradi njegove brezbožne usmerjenosti, nerazumljivo in po katoliških nraavnih naukih neoprostljivo pa je stališče Cerkev in vesoljne katoliške javnosti do kapitalizma. Res je, da Cerkev z besedami prav tako zavrača drugega kakor prvega, in nič ne dvomimo v dobro vero in voljo posameznikov, dejansko pakaže katoliška javnost, ki sestavlja vidno Cerkev,

misli, da se dolarji tu lahko zaslužijo. Pa ni vse zlato, kar se sveti. Tu je ravno tako hudo za denar, kakor doma. Veliko jih je, ki nimajo za vsakdanje potrebe.

Rožek. (Narodno-socialistične burke.) — Dne 7. aprila je imela „Südmark“, odsek Rožek, v gostilni pri Seidnu svoj shod. Na njem je govoril eden najhujših agitatorjev narodnih socialistov. V nedeljo navrh pa so razvili na 30 m visokem stolpu starega gradu 4 m dolgo 1½ m široko zastavo s kljukastim križem. Spravili so jo gor na prav zviti način in ni je bilo mogoče odstraniti, četudi so se orožniki trudili v nedeljo in ponedeljek. Tudi požarna bramba ni imela poguma, da bi jo odstranila. V sredo dne 11. t. m. pa so se spravili nad njo trije naši fantje in jo zažgali seve na veliko jezo hitlerjancev. Ti so jo izbruhali na ta način, da so 12. aprila ob 2. uri zjutraj razbili 26 šip pd. Postrajniku na Bregu. Ta čin pač jasno osvetluje duševno vrednost hitlerjanskih pristašev in bo marsikomu pomagal do spoznanja, kje so odkriti in odločni prijatelji Avstrije pod sedanjim vodstvom.

Galicija. (Razno.) — Z veseljem in tudi skrbjo gledamo razvoj v državi in deželi. Želeli bi urejenih, mirnih razmer, da bi zamoglo gospodarstvo zopet procvitati in se razvijati navzgor. Zato se čudimo počenjanju tukajšnjih članov Junglandbunda. Na veliko soboto so na pobočju, ki ga pri nas imenujemo Zasedo, žgali kres v obliki kljukastega križa. Takoj je prispelo na lice orožništvo in je zaslišalo vrsto članov Junglandbunda ob prisotnosti okrajnega orožniškega nadzornika. — Povodom pogreba gozdarjeve žene iz Šmarjete pa je bil zaradi narodno-socialistične propagande aretiran in nato obsojen voditelj Junglandbunda tukajšnji posestnik Wolf. — Veselje imamo mi z našo mladino, ki kaže vedno večje zanimanje za pevski pokret. Poleg dosedanjega gališkega moškega in mešanega zbora so fantje iz Klanč in okolice pred kratkim ustanovili samostojen moški zbor, ki ga vodi pd. Pevcar iz Drabunaj. Prvič so nastopili na velikonočni ponedeljek v klanški cerkvi. Upamo, da se kmalu pokažejo tudi na katerem naših odrov.

Hodiše. (Razno.) — V nedeljo, dne 8. t. m. se je vršil občni zbor posojilnice. Veliko zanimanje zanj so pokazali vsi prijatelji posojilnice, da so se zbora udeležili v številu, kot še nikoli. Posojilnični blagajničar je poročal o velikem denarnem pomanjkanju, ki je vladal v minulem letu. Poslovanje se je kljub temu vršilo tako, da so vsi vlagatelji, ki so rabili svoje vloge, mogli dobiti svoje vloge izplačane, ne da bi se moralo dolžnikom odpovedati posojila. Vmes je blagajničar vpletel poročilo o splošnem denarnem položaju v državi, katerega nedostanost najbolj čutijo kmetje. Sedanja vlada skuša odpomoči pomanjkanju denarja s tem, da je

od tal do vrha nasproti kapitalizmu in njegovim podpornikom, raznim fašizmom, skrajno popustljivost. — Dobro vemo, da ti poedinci (ki imajo močan vpliv v katoliški javnosti) (ki imajo močan vpliv v katoliški javnosti) niso Cerkev, in še vedno je veliko ljudi v katoliških vrstah, ki se plesa okoli zlatega teleta ne udeležujejo. Tolikrat bolj žalostno pa je, da ti molčijo in ravnanje drugih trpijo. In mi na Dunaju nočemo molčati, ker bi občutili to kot greh, mi nočemo mirno gledati, kako iz naših vrst bežijo množice, ki so obupale nad našo iskreno voljo, da jim hočemo pomagati, jih ščititi. Tudi ne moremo slepo zaupati v nek družabni red, ki bi raste od zgoraj navzdol, da bo izpolnil svojo nalogo, dokler, si ne pribori zaupanja množic.

Življenje gre svojo pot in če ga že ne moremo usmerjati po svojih željah, mislimo, da je vsaj naša sveta dolžnost, da gledamo na to pot z odprtimi očmi. Mogoče nam bo kdo očital, da je v nas premalo optimizma, dobre vere, mi pa vendar trdimo, da smo optimisti z vso dušo, a ne moremo gledati z zaprtimi očmi, kako barantajo z usodo človeštva pri pogrnjenih mizah, ne da bi si mislili svoje. Vsaj to lahko povemo, da nam ne more biti vseeno, če katoliška javnost prekrizanih rok z bodrilnimi besedami rešuje potapljačo se ladjo ali pa če z odločnimi dejanji poseže v reševanje. Mi hočemo sodelovati z vsem ognjem mladih duš, toda v nas mora živeti živa zavest, da ne bomo varali svojega naroda.

odredila prenos zadolžitev kratkoročnih posojil v dolgoročna in sedaj spet pomoč za razdolžitve gorskih kmetov. Občina Hodiše spada cela med gorske kmete. Denarni promet posojilnice se je skrčil za približno tretjino, kljub temu pa izkazuje letni račun nekaj dobička. — V nedeljo, dne 8. t. m. zjutraj so bile Hodiše tudi osrečene s celo kopo kljukastih križev. Celo na Društvenem domu so se pojavili štirje. Opoldne istega dne se jih je ob orožniški asistenci pobiralo in trgalo.

Marija na Zili. (Razno.) — V sredo po Veliki noči smo pokopali na beljaškem pokopališču Miho Ottovitz-a, bivšega župana naše občine. Živčna bolezen ga je spravila v prezgodnji grob. Dolgo let je služboval kot orožniški nadzornik na Vipavskem, kjer si je tudi izbral svojo življensko družico. Ko pa je podedoval po svojem stricu lepe kmetije v Prosovičah, vasi naše župnije, se je dal upokojiti in se preselil v našo občino. Leta 1920 je bil izvoljen za župana in je županoval celih 10 let ter dosegel obilo uspehov. V gospodarskem oziru pa je nadoval. Njegove lepe kmetije so bile vse na javni dražbi razprodane. Znano Špetnjakovo hišo je kupil Knez iz Zile, Lesjakovo pa Andrej Zollner — oba sta domačina — Krulovčevo kajžo je kupil okrožni cestni nadzornik iz Rožeka. Umrlemu možu, ki je bil nam Slovencem naklonjen, želimo večni pokoj, ostalim pa izražamo iskreno sožalje. — Začetkom meseca marca je izvršila samoumor soproga tukajšnjega g. nadučitelja. Govori se, da je bolehal na živcih in neozdravljive boleznii ni mogla več prenašati. Na njeno željo so njeno truplo po prostovoljni smrti odpeljali na Dunaj, kjer so ga sežgali. K težkemu udarcu usode g. nadučitelju naše sožalje.

Šteben pri Bekštanju. (Nov grob, poroka.) Dne 12. marca t. l. je preminula stara (bivša) Martinčava gospodinja, Terezija Frank, v Dvorcu. Rajno je ob velikanski vdeležbi pokopal č. g. dr. Josip Ogris, župnik iz Loč, ker je bil domači župnik vsled boleznii zadržan. Vgledno gospodinja je spremljala na zadnji poti tudi domača požarna bramba, ker je bil prej njen mož in sedaj, pa sin njen načelnik. Skrbljiva gospodinja in dobra mati naj v miru počiva! Dne 8. aprila, pa je naš zavedni Peter Kofler, p. d. Vavčar v Štebnu, pripeljal Alojzijo Kargl, p. d. Jerutovo iz Bač kot nevesto in gospodinja na svoj dom. Da bi bilo srečno!

Šmarjeta v Rožu: (Pogreb.) Na velikonočni torek smo pokopali Fosarjevo Angelo Božič, ki je imela še komaj 26 let. Dobro so vedeli starši, kaj jim je zemlja zakrila — oporo v starosti. V najbližjem času so ji hoteli izročiti posestvo, da bi vsaj nekoliko mogli uživati zasluženi počitek. Videli so starši na Angeli vse tiste čednosti, ki so sreča in kras otrokova, obenem pa upanje in ponos staršev: strah božji in pobožnost, pokorščina in spoštovanje, pridnost in vnetost za vse dobro, skromnost. Ni bila posveteu otrok. Razumemo zdaj, do potrti starši plakajo za njo, ker prerano jo je pozvala smrt. Tolaži jih edino le to, da je njeno življenje bilo eno samo dobro delo za Boga. On bodi zato plačnik njenim dobrim delom! Pogreb je imela veličasten. Mnogo ljudstva in štirje duhovniki so ji izkazali zadnjo čast. Naj počiva v miru! — Ob isti uri tistega dne pa smo izročili mrzlemu naročju zemlje tretjerednico, Tumplnovo Alojzijo Dovjak. Dobra, verna je bila in zelo vneto za krščanske liste, po katerih je v prostem času rada segla. Vzorno krščansko je bilo njeno življenje. Hvala ji, kar je storila za krščansko stvar! N. p. v m.

Celovec. (Smrt.) — Dne 15. aprila je zaspal v Gospodu sin tukajšnjega slikarja Anton Benedik. Rajni je bil star šele 36 let. Kot njegov vrli oče tudi on ni nikdar zatajil svoje narodnosti. Blag mu pokoj, Benediktovi družini naše iskreno sožalje!

Drobiž. V Pliberku so pri zadnjem ljudskem štetju našeli 828 Nemcev in 142 Slovencev; v Važenberku pa komaj 190 Slovencev in 2700 Nemcev (!). — Deželna vlada bo od maja naprej plačevala svojim uradnikom plačo v treh mesečnih obrokih. — Za komisarja občine Kostanje je bil imenovan Valentin Opresnik in za občino Šmerče Karl Jost. — Deželni glavar je minuli teden posestil slovensko ozemlje in se med drugim ustavil tudi v Žel. Kapli. Tam ga je pozdravila četa Heimatschutza in pa Kapelški Landbund. — Koncem maja oz. začetkom junija bodo v Celovcu izpiti za občinske tajnike. Prošnje je vložiti do 10. maja. — V ponedeljek dne 9. t. m. je začelo goret na žagi

v Svetni vesi. Gasilec sosednjih občin se je posrečilo ogenj omejit. — V celovski Lend je skočila iz samomorilnega namena služkinja Ida K. Že nezavestno je rešil sin drogerista Koberja. — V Blačah pri Zili je umrla 82letna Magdalena Kröpl pd. Orenčičeva mati. —

Dorbla ves. (Igra.) V nedeljo, dne 22. aprila nastopi pevski odsek izobraževalnega društva ob 3. uri pop. v Narodnem domu z igro „Sinovo maščevanje“. Vmes pevski nastop. Vabljeni.

Borovlje—Podljubelj. — Na splošno željo ponovijo borovelski igralci igro „Za čast in kri“ v nedeljo, dne 29. aprila v Delavskem domu v Podljubelju. H prireditvi vabijo vse okolišane in domačine. Začetek točno ob 3. uri.

Št. Primož v Podjuni. — V nedeljo, dne 22. t. m. ponovi „Danica“ ob 3. uri pop. pri Voglu krasno uspelo igro „Bilštanj in Reberca“ in vabi k prireditvi vso širšo okolico.

Železna Kapla. — V nedeljo, dne 22. t. m. priredi Šmihelska Marijina družba pri Domniku ob 1. uri pop. igro „Skrivnostna zaroka“. Vmes nastopi dekliški zbor. Vabijo družbenice.

Hodiše. (Prosvetno.) — Ženska zveza pripravlja materinski dan. „Zvezda“ pa misli še pred tujsko sezono na splošno željo uprizoriti „Miklovo Zalo“. Letos obhaja tudi tridesetletnico obstoja in jo bo praznovala z izrednim sporedom. Njegove podrobnosti pa zaenkrat še ne izda.

Na pevskem koncertu v Svečah. — Na belo nedeljo je „Kočna“ priredila pri Adamu v Svečah koncert slovenske pesmi. Ob velikem zanimanju zanj med Svečani in okolišani je kmalu po treh primanjalo prostora. Zbor 25 čvrstih fantov in mož-korenjakov je pod vodstvom požrtvovalnega g. Beguša otvoril prireditve z geslom „Kočne“. Sledila je „Vigred približa se“. Nato je pozdravil v imenu centralne prireditelje in zbrane zvezin tajnik in govoril o prihajajoči vigredi kmečkega rodu v znamenju zvestobe narodu in Bogu. Nastopil je nato mešani zbor s pesmima „V dolinci prijetni“ in „Spov tice pojo“. Nato spet moški zbor v štirih pesmih. Sočni in zveži so glasovi fantov izpod Kočne. Krepkim basistom slavne stare šole dobro sekundirajo čisti tenorji. Zbor razpolaga z glasovi, kakoršnih morda ne premore cela dežela! Ni torej čuda, da je njihovo petje užgalo sleherno srce. Nastopil je za Svečani šentjanski moški zbor pod vodstvom g. Meliche in v dovršeni formi podal „Angelček varuhi moj“ in „Tam, kjer pisana so polja“. Visoko kvaliteto izkazuje ta naš zbor in želeti je, da jo ohrani čimdalje. — Zopet so nastopili Svečani z našo narodno in umetno pesmijo in z njo želi poln uspeh. V odmoru sta se na odru nenadoma pojavila dva mala Borovčiča; mladi Wieserjev Franček in desetletna Vertičeva Milka in krasno odpela dvospev o „Železnici“. Da bi ju videli v njunih neprisljenih kretnjah in slišali ljubka glasova! Frenetičen aplavz dvorane ju je nagradil za mlado korajžo. Po poslovilni „Lahko noč“ so č. župnik, neumorni predsednik „Kočne“, z zahvalo za udeležbo zaključili lepo uspeli koncert.

Globasnica. — Dne 8. t. m. so priredili pevci iz Dobrle vesi, Večne vesi, Št. Lipša. Dvora in Libuč pri Šoštarju pevski koncert. Po pozdravu domačega predsednika društva je nastopil skupni zbor s tremi narodnimi, nakar je govoril zastopnik zveze o pomenu petja. Vrstili so se nato posamezni zbori, ki so morali marsikatero svojih pesmi na splošno željo ponoviti. Zaključil je spet skupni zbor. Dvorana je bila nabito polna, poslušalci so z velikim zanimanjem sledili sporedu in še po oficialnem zaključku se občinstvo ni hotelo raziti. Tudi ta koncert je dokazal, da se pevski pokret v Podjuni širi še vedno naprej. Saj sta tokrat nastopila kar dva nova zbora in sicer iz Večne vesi in Dvora in žela prav lep uspeh. Bog jih živi, naše pevce!

Zahomc pri Zili. — Komaj so pognale prve rožice iz prebujene matere zemlje, se je pojavila tudi med našo mladino pomladanska rast. Vstali smo naprej v svojih dušah s Kristusom v novo življenje. Na velikonočni ponedeljek pa smo doživljali pasijon ruskega naroda ob krasni igri „Volga“. Natlačena Hrepčeva dvorana je dokazala živega duha naših ljudi. Fantje na odru pa smo spoznali v vseh točkah kot

izvrstne igralce. Pač vsak od nas v dvorani je moral občutiti: Kakor ruski narod je naša mladina. V domači grudi si išče moči in tako bo močna stopila v novo dobo tam gori, „kjer teče bistra Zila“. Igralci, tamburaši in pevci: vedno spet iščite novih, svežih moči, vedno spet stremite naprej!

Melviče na Zili. — („Volga.“) — Na belo nedeljo so tukaj gostovali zahomški in bistriški fantje, člani „Zile“, z igro „Volga“. Zbralo se je v stari šoli obilno občinstva, posebno mladine. Po pozdravnih besedah je sledila deklamacija ruske narodne o Volgi v slovenskem prevodu. Nato pa se je pred nami vrstilo šest slik in prizorov iz sedanjega ruskega gospodarskega in verskega življenja. Sočustvovali smo z vernim in dobrim očetom Poljskim, ki ga je bičal vaški župan-starešina. Njegov Sin Sergej se je nato maščeval nad krvoločnim županom, nakar je ta ubogo družino še krvoločneje preganjal. Njenega sina-duhovnika je izročil oblasti, ki ga je obsodila na smrt s strelom. Z njim vred je umrl pred puško eden vojakov, ki tolikega trpinčenja nedolžnih žrtev ni mogel več gledati. V zadnjem dejanju smo videli še angelja s križem in palmo nad padlimi. S pesmijo o „Volgi“ se je krasno uspela prireditelj zaključila. Fantje so po predstavi nastopili s slovensko pesmijo, med drugim z „Nmav čriez jizaro“ in se nato z beciklji odpeljali preko Brda domov. Za krasne ure smo jim iskreno hvaležni in naj še pridejo!

GOSPODARSKI VESTNIK

Prisilno klanje živine.

Mnogo nezgod je, ki kmeta prav občutno zadenejo, in ena izmed teh je nesreča pri živini, ko je treba žival, govedo ali prašiča, v sili zaklati. Če se to dogodi pozimi, ima kmet vsaj tolažbo, da bo meso lahko s pridom uporabil; v poletnem času pa se zdi, da niti te tolažbe nima. In vendar se da v gospodinjstvu z majhnim trudom uporabiti prav vse na sledeči način:

Če smo bili prisiljeni zaradi nezgode ali bolezni žival zaklati in če je živinozdravnik pripomnil, da je meso take živali užitno, tedaj hitimo, da žival čimprej očistimo in razkosamo. Ako je ta žival prašiček in če je povrhu še kaj rejen, tedaj ga potresimo s kolofonijo ali pa, če te ni pri roki, ga vsaj prav močno potresimo z lesnim pepelom, ga na to poparimo, da se zrahljajo ščetine, na to jih odstranimo. Ko smo to delo opravili, prašiča parkrat polijmo z mrzlo vodo, še boljše pa je, da ga eno uro pustimo ležati v mrzli vodi, katero večkrat zamenjamo, da se žival čimbolj in kolikor mogoče hitro ohladi. Med tem pa poiščimo v hiši najtemnejši in najhladnejši prostor, kamor prenesimo prašiča, mu odvzamemo drob in ga razkosajmo. Kose mesa sproti pokrivajmo s krpo, ki smo jo namočili v kisu, kateremu smo dodali pest zdrobljenega česna. Tema in duh po kisu in česnu muhe odganja. V ta prostor prinesimo večje škafe vode, kateri dodajmo vsaj nekaj ledu; če pa tega ni mogoče dobiti, pa vsaj kuhinjske soli, ki bo vodo tudi preje shladila. Meso obrežimo od kosti v majhne kosce, jih v tankih plasteh naložimo v lonce in skleda, pokrijmo s krpami namočenimi v kisu ter jih postavimo v posode s hladno vodo. Ako smo vodo čez parkrat premenjali, tedaj bo meso do jutra zadosti ohlajeno, da bo mogoče iz njega napraviti dobre mesene klobase.

Za klobase bomo meso drobno zrezali, ga nekoliko poškopili z vinom ali vsaj z dobrim vinskim kisom (1 l na 30 kg), mu pridali precej česna, stolčene kumne in brinjevih jagod, pa tudi nekaj zmlatega popra. Takoj, ko smo klobase napravili, jih denimo za pet do šest dni v dimnico, kamor prihaja ohlajen dim. Važno je, da jih imamo v dimu le po noči, po dnevu pa jih prinesimo v hladno in temno klet. Po omenjenih dnevih prekajenja jih z mokro krpo dodobra zbrisemo in v noči na prepihu posušimo ter nato vložimo v hladno mast, kjer jih dobro zadelamo.

Enako uporabimo za klobase tudi goveje meso, pa le z razliko, da ga moramo zmlati

prav drobno in mu pridati nekaj slanine. Uporablamo lahko že prekrajeno slanino, ki da klobasam posebno dober okus.

Ako se pri tem delu v poletju ravna po predpisanem navodilu, se klobase, kar je pokazala izkušnja, glede okusnosti prav nič ne ločijo od onih, delanih v zimskem času. Poudariti pa moramo, da moramo te klobase dobro prekuhati pred uporabo.

Uporabiti pa se dajo tudi vsi drugi ostanki. Kosti se na pr. skuhamo in osušijo; pozimi jih stolšemo in damo kokošem. Če je še kaj ostankov drobja ali slabega mesa, četudi še v tako majhni množini, jih ne zavržimo, pač pa skuhamo in dajmo seseklano kokošim. Kožo goveda ali starejšega prašiča ali prodamo ali pa damo ustrojiti za domače potrebe. Ako je imelo govedo kaj loja, lahko skuhamo iz njega milo, kateremu med kuhanjem pridemo še goveji žolč, ki bo vrednost še povečal, kajti tako milo bo posebno dobro za pranje maščobnih madežev. Kmetovalec.

Pomen avstrijskega kmetijstva. — Le malokaterim je znana važna vloga, ki jo igra avstrijsko kmetijstvo v narodnem gospodarstvu naše države. Leta 1929 je znašala vrednost vseh pridelkov avstrijskega kmetijstva približno 2900 milijonov šilingov. Od teh se jih je za 1000 milijonov porabilo doma na kmetijah, ostali pridelki v vrednosti 1900 milijonov šil. pa prišli na trg. Ob kmetijstvu so zaslužili ostali stanoviti okoli 4355 mil. šilingov, to je dobri dve tretjini vseh dohodkov narodnega gospodarstva. Resnica pa je na drugi strani, da kmetijstvo ni bilo več po vojni glavni odjemalec izdelkov avstrijske industrije, ki mora polovico svojega blaga postaviti na inozemski trg. Popolnoma krije kmetijstvo domače potrebe pri rži, ječmenu, krompirju in sladkorni pesi, mesa uvažajo le še četrtino celotne potrebe v državi, mleka in mlečnih izdelkov ni treba več uvažati od drugod. Polovico vsega prebivalstva živi od kmetijstva in gozdarstva. Ob nadaljnjem napredku bi postal odveč vsak uvoz pridelkov — izvzemši pšenico — iz inozemstva.

Nemčija in Jugoslavija. — „Völkischer Beobachter“ piše pod tem naslovom, da se Jugoslavija in Nemčija gospodarsko izpopolnjujeta. V gospodarskih in političnih vprašanjih se da med obema doseči sporazum. Odnosaji med obema državama so se po vojni razvijali zadovoljivo in se bodo razvijali tudi nadalje, kar bo imelo predvsem gospodarski pomen. List zaključuje, da so dane velike možnosti za ugoden razvoj na podlagi dejstva, da zamorejo biti njegovi sadovi samo v korist obeh držav.

Na lesnem trgu se boljša. — Z Italijo je bila z aprilom sklenjena trgovinska pogodba, glasom katere se Italija obveže, da prevzame od 1. aprila 30.000 vagonov lesa. Tudi Francija se je izjavila pripravljena, da prevzame poleg določene množine še 15.200 vagonov lesa. Izboljšal se je tudi lesni izvoz na Ogrsko. Izvoz lesa iz države v prvih mesecih t. l. se je v primeri z lani podvojil v množini in nekoliko izboljšal tudi v skupni vrednosti izvoženega blaga. Pričakujejo, da se bo položaj boljšal še naprej in da se bo kmalu prodalo blago v skladiščih in se lahko pričelo z novim sekanjem.

Beljaški trg. — Zelje 70—80, karfiol 1.40, repa 70, solata 20—30, čebula 80, goveje meso 2.00—2.60, svinjsko 1.60—2.60, telečje 1.60—2.80, prekajeno 3.00—3.40, orehi 1.20, suhe hruške 1.40, jabolka 1.60, suhe češplje 1.40, strd 3.80, jajca 10. — **Celovski živinski trg:** Voli 80—1.10, klavne krave 50—70, telice 70—90, prašiči 1.00—1.10, plemenski 1.10—1.30 S za kg žive teže.

RAZNE VESTI

Kako bo leta 1950? — Angleški učenjak in izumitelj prof. M. Low pravi: „Ko sem pred 30. leti trdil, da bomo telefonirali iz Londona v Ameriko, so mi odgovarjali, da taki čudeži niso mogoči. Brezžična telegrafija, radio, letala, vse to se je zdelo našim očetom čudežno. Leta 1950 bomo v Londonu govorili telefonično v Ameriko tako dobro in lahko, kakor govorimo s svojimi prijatelji doma. Skoro v vsa-

ki hiši bo aparat, ki bo omogočal gledanje na daljavo. Človek bodočnosti se bo zdravil med spanjem električno, da bo povečal svoje življenske moči. Živel bo v umetni svetlobi, ki bo prijetna in poceni. Pri gradnji hiš nebo treba več ozira na sonce. Tudi položaj se bo izboljšal. Malokatera gospodinja bo kuhala doma, gospodinja bodo naročale jedi večinoma telefonično iz restavracij. Kakor zdaj avto, tako bo stalo pred hišo letalo in izlet v Indijo, Ameriko ali kamorkoli bo tako prijeten, kakor je zdaj vožnja po železnici v najbližje kraje. Narodi se bodo začeli posluževati enotnega jezika.“

Najmanjši ljudje na svetu živijo v afriških pragozdovih in se imenujejo narod pritlikavcev. Možje ne zrastejo preko 130 cm, žene do 120 cm. Živijo v velikih družinah v globinah afriških džungel kot ljudstvo, ki se ne drži stalno istih krajev. Hranijo se od darov narave, lova in zemeljskih plodov. So jako temperamentni, radi pojejo in plešejo. Dobro jim je razvit čut za orientacijo, zato se v temnih gozdovih lahko znajdejo. Največji sovražniki so jim sloni, ki jim rušijo nasebine in domove. Borijo se proti njim z zastrupljenimi puščicami. Če katerega ubijejo, ga z velikimi svečanostmi pokopljejo. Njihova dežela je belgijska kolonija, o svoji državi pa pignejci nimajo pojma in ji seve tudi ne plačujejo nobenega davka. Šele sedaj se je začela njihova država zanimati tudi zanje.

Dva dni živ v kitovem želodcu. Pred desetletji je doživel neki angleški mornar nenavadno zgodbo. Udeležil se je bil lova na kite (Walfisch). Na lovu so srečali izredno velikega kita in ga zasledovali v dveh ladjah. Kit se jih je otepal in pri tem prevrnil z repom en čoln. Četudi so prihiteli ostali mornarji ponesrečencem na pomoč, je eden mornarjev utonil, drugi pa izginil brez sledu. Lovci so naposled kita dohiteli in ubili. Mast so razrezavali dva dni in nato potegnili iz velikanskega okostnjaka kitov želodec. Zelo so se začudili, ko so videli, da se v želodcu premetava neko živo bitje. Odprli so želodec in v njem našli pogrešenega mornarja. Bil je ves sključen, glava se je skoraj dotikala nog. Dva tedna pozneje je oživel iz nezavesti. Pripovedoval je, da je padel iz prevrnjenega čolna v vodo, hotel je splavati na površje, a nenadoma ga je vsesala neka temna votlina. Otikal je polzko površino in v grozi uganil, da ga je požrl kit. Zraka za dihanje je imel dovolj, a hudo je trpel od grozne vročine, ki je naposled povzročila omedlevico. Mornar je pozneje okreval, a kitov želodčni sok mu je obraz, vrat in roki tako razjedel, da je postala polt kakor pergament.

Občina — dedič milijonskega premoženja. Občina Milna na otoku Braču v Jadranu se pač lahko prišteva med srečne občine. Postala je dedič ogromnega premoženja 180 milijonov dinarjev, ki jih ji je zapustil njen rojak Ivan Sarg, bogat posestnik v Čile. Deset let so se njegovi sorodniki pravdali za ogromno premoženje in zahtevali uničenje oporoke, šele sedaj je sodišče priznalo občini polno pravico do dediščine. S tem bodo občani za desetletja prosti vseh dajatev in občinskih doklad. — Takih ameriških stricev bi rabile tudi naše občine.

Važen recept. Kdor hoče sprejeti važen nasvet, naj tisti dan obuje eno nogavico narobe. Kdor se hoče otresti hripavosti, naj si ponoči ovije okoli vratu nogavico leve noge. Leve nogavice zjutraj pri obujanju nikar ne natakni prve, ker se ti sicer ta dan zgodi gotovo kaka nesreča. Kdor se hoče varovati revmatizma, naj zjutraj obuje desno nogavico najprvo. Hočete slišati še par sličnih o levem in desnem čevlju?

Lepo posestvo

v Prevaljah v Mežiški dolini, Jugoslavija, se **proda** za 9000 S v gotovini. Hiša je v najboljšem stanju in ima v pritličju 5 sob in kuhinjo s pritliklinami, 4 podstrešne sobe, električno razsvetljavo, 4000 m² vrta, veliko sadja, v bližini železniške postaje in cerkve, lepa solčna prahu prosta lega, vselitev takoj mogoča.

Naslov v upravi lista.